

УДК 352.075:332.334

Шлосер Анна Олександрівна, Канівець Олена Миколаївна
Сумський НАУ
(Суми, Україна)

НЕДОЛІКИ В УПРАВЛІННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В НОВОСТВОРЕНИХ ОТГ

Анотація. В даній статті наведені основні недоліки, які виникають в управлінні земельними ресурсами в новостворених об'єднаних територіальних громадах в умовах децентралізації в Україні.

Ключові слова: децентралізація, об'єднані територіальні громади, управління земельними ресурсами, земельні відносини, економічні відносини.

НЕДОСТАТКИ В УПРАВЛЕНИИ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ В НОВОСТРОЕННЫХ ОТГ

Аннотация. В данной статье приведены основные недостатки, возникающие в управлении земельными ресурсами во вновь объединенных территориальных общинах в условиях децентрализации в Украине.

Ключевые слова: децентрализация, объединенные территориальные общины, управление земельными ресурсами, земельные отношения, экономические отношения.

Shloser Anna Oleksandrovna, Kanivets Olena Nikolaevna
Sumy NAU
(Sumy, Ukraine)

DEFICIENCIES IN LAND RESOURCE MANAGEMENT IN NEWLY CREATED UTC

Abstract. This article outlines the main shortcomings that arise in the management of land resources in the newly created united territorial communities in the context of decentralization in Ukraine.

Key words: decentralization, united territorial communities, land resources management, land relations, economic relations.

Децентралізація в Україні почалася у 2014 році та триває далі. Вона має на меті створення такого механізму державного устрою, який би дозволяв розв'язувати усі важливі питання на місцях за активної участі жителів без зайвого втручання органів виконавчої влади [2]. Під децентралізацією слід вважати передачу повноважень та бюджетних надходжень від державних органів до органів місцевого самоврядування [1].

Результатом децентралізації є створення об'єднаних територіальних громад. При створенні таких громад перед людьми постає багато питань, які вони не в змозі самостійно розв'язати тому, що кожне об'єднання має свої особливості та проблемні питання не тільки соціального характеру, а на сам перед земельного.

Виходячи з цього, територіальні громади, утворюють єдині органи місцевого самоврядування та обирають відповідно сільського, селищного, міського голову. Рада

об'єднаної територіальної громади налагоджує всі питання функціонування та розвитку такої громади [3].

Проблеми об'єднані громади мають також із землекористуванням. Про це свідчить відсутність професійного кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад, недостатність кваліфікації службовців місцевого самоврядування для виконання нових функцій. Що в свою чергу призводить до невизначеності та затягування вирішення проблем.

Для вирішення вищезазначених проблем необхідно вирішити такі першочергові питаннями:

- створення найліпших умов для розвитку землекористування в громадах з метою поліпшення умов праці та життя в сільській місцевості;
- надання умов та можливостей для ефективного та раціонального використання наявних земельних масивів з метою створення екологічно-безпечних умов життя населення і його працевлаштування, збереження родючості ґрунту;
- створення умов для фінансової безпеки громади на основі підтримки існуючих сільськогосподарських підприємств і створення нових, тощо [3].

Розв'язання зазначених проблем із врахуванням зональності, особливостей регіону, населення та національних пріоритетів дасть можливість підвищити інвестиційну привабливість регіону; ефективність використання земельного банку; природних ресурсів; поліпшити екологічний стан місцевості; забезпечити постійне збільшення фінансових надходжень до бюджету громади; створити нові робочі місця, тощо [3].

Слід ще додати, що невід'ємною проблемою, яку необхідно вирішити – це налагодження системи управління земельними ресурсами.

Управління земельними ресурсами – це сукупність взаємозв'язків між елементами системи управління, спрямованих на раціональне використання земельних ресурсів. Воно має комплексний характер, оскільки зачіпає інтереси цілого ряду суб'єктів земельних відносин, що викликає необхідність застосування системного підходу до управління процесом використання й охорони земельних ресурсів, погодження організаційно – технологічних рішень з можливими еколого-економічними наслідками [4].

Управління земельними ресурсами здійснюється законодавчими, виконавчими органами влади та органами місцевого самоврядування, які регулюють земельні відносини та визначають загальну стратегію розвитку системи землеволодіння і землекористування, правотворчості, правоохоронної діяльності і т. д [4].

Державна земельна політика завжди базується на утвердженні земельних відносин, які відповідають земельному ладу суспільства. Управління земельними ресурсами здійснюється через певні механізми, які складаються із правової, економічної і організаційної частин.

Правова частина включає норми і правила, які визначаються передусім земельним законодавством й обов'язкові до виконання. Виконання контролюється органами державної влади, землевпорядною службою, судовими інстанціями. Принципові положення правового механізму закладені Конституцією України та Земельним кодексом України. Саме вони вибудовують основні елементи правового механізму управління.

Економічний механізм базується на засадах матеріальної дії на землевласників і землекористувачів, які спрямовані на реалізацію визначеної земельної політики, пріоритетних напрямів використання землі, зміцнення панівних форм земельної власності.

Організаційна частина механізму управління земельними ресурсами включає організаційно – адміністративні методи управління. Вони базуються на владі, дисципліні і відповідальності. Основною формою реалізації і застосування цих дій є розпорядження та оперативне втручання в процес організації використання земель та його регулювання в цілях координації його учасників для виконання поставлених перед ними завдань.

Реалізація основних механізмів управління земельними ресурсами потребує наявності достовірності інформації про об'єкти управління, яку містить державний земельний кадастр. Тому створення системи державного земельного кадастру, проведення різних оцінок земель слід вважати одним із ключових завдань державної політики, що забезпечує формування податкової бази та враховує реальну ринкову вартість землі [4].

Отже, ми визначили ряд проблем не тільки земельного, але й соціального характеру, які необхідно розв'язати. Зокрема, це відсутність професійного кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад, недостатність кваліфікації службовців місцевого самоврядування для виконання нових функцій, тощо [3]. Вирішення таких питань дасть поштовх до ефективнішого управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Суть реформи децентралізації – спроможність регіонів самостійно, за рахунок власних ресурсів, вирішувати питання місцевого значення. Міжнародний центр перспективних досліджень. Режим доступу: <http://icps.com.ua/sut-reformy-detsentralizatsiyi-spromozhnist-rehioniv-samostiyno-za-rakhunok-vlasnykh-resursiv-vyirishuvaty-pytannya-mistsevoho-znachennya/>
2. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування. Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/mainmonitoring>
3. Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення: Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції (Херсон, 05-06 березня 2019 року). – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2019 – 267 с. Режим доступу: <http://dSPACE.KSU.KS.UA/bitstream/handle/123456789/9247/7.%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A1.%D0%9C.%2C%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D.%D0%9C..pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Третяк А. М., Дорощ О. С. Управління земельними ресурсами. / За редакцією професора А. М. Третяка. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006 – 360 с.